

ILMOITUS POTILASVAKUUTUSKESKUKSELLE

1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneesta vahingosta

1.5.1987–30.4.1999 sattuneita vahinkoja varten on oma lomakkeensa

Potilas 	Sukunimi	Henkilötunnus
	-	
	Etunimet (alleiviivatkaa puhuttelunimi)	
	Postiosoite	Postinumero ja postitoimipaikka
	Ammatti	Puhelin päivisin (myös suuntanumero)
Vajaavaltaisen potilaan edunvalvojan (huoltaja tai holhooja) nimi, osoite ja puhelin		

Vahinkoa edeltänyt tutkimus tai hoito 	Mitä sairautta, vammaa tai oiretta tutkittiin tai hoidettiin ennen nyt ilmoitettavan vahingon sattumista?
	Sairauden tai oireen alkamisaika taikka vamman sattumisaika

Hoitolaitokset 	Sairaala, terveyskeskus, lääkäriasema tai yksityisvastaanotto, tms., jossa vahinkoon johtanut tutkimus tai hoito toteutettiin? Jos hoitolaitos on yksityinen , ilmoittakaa myös lääkärin (tai muun hoitoa antaneen henkilön) nimi.	
	Vahingon sattumisaika	
	Hoitolaitoksen postiosoite	Postinumero ja postitoimipaikka
	Annettiinko saman sairauden tai vamman vuoksi hoitoa myös jossakin muussa hoitolaitoksessa? Missä ja milloin? Jos hoitolaitos on yksityinen , ilmoittakaa myös lääkärin (tai muun hoitoa antaneen henkilön) nimi sekä hoitolaitoksen osoite.	

Henkilövahinko, josta korvausta haetaan 	Mistä henkilövahingosta ja millä perusteella korvausta haetaan?

Henkilövahinko, josta korvausta haetaan (jatkuu) 	

Allekirjoitus 	Korvauksenhakijan (vajaavaltaisen osalta edunvalvojan) tai valtuutetun asiamiehen allekirjoitus ja nimenselvennys
	Päiväys _____ / _____ _____

Valtuutus 	Valtuutan _____ hoitamaan tätä vahinkoasiaa.
	Asiamiehen osoite ja puhelinnumero
	Korvauksenhakijan (vajaavaltaisen osalta edunvalvojan) allekirjoitus
	Päiväys _____ / _____ _____

Täyttöohjeet

Täyttäkää ilmoituslomake koneella tai muuten selkeästi. Pyytäessään asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä Potilasvakuutuskeskus lähettää ilmoituksesta kopion hoitolaitokseen, jossa vahinko on sattunut. Potilasvakuutuskeskus hankkii antamienne tietojen perusteella eri hoitolaitoksista asian ratkaisemiseksi tarpeelliset selvitykset, joten erityisesti hoitolaitoksia ja henkilövahinkoa koskevat tiedot ovat tärkeitä asian luotettavan ja joutuisan selvittämisen kannalta. Jos tarvitsette neuvoja tai apua, voitte kääntyä hoitolaitoksen potilasasiamiehen tai sosiaalityöntekijän puoleen.

Potilas

Ammattia koskevaa tietoa tarvitaan lähinnä mahdollisen työkyvyttömyyden arvioinnissa. Jos potilas ei ole työelämässä, ilmoittakaa syy siihen (esim. eläkeläinen, työtön, lastenhoito, opiskelija, jne.) Jos potilas on alaikäinen tai jos tuomioistuin on määrännyt täysi-ikäiselle potilaalle edunvalvojan (holhoojan tai uskotun miehen), ilmoittakaa huoltajan tai edunvalvojan nimi ja yhteystiedot. Korvauspäätös lähetetään tiedoksi tälle henkilölle.

Vahinkoa edeltänyt tutkimus ja hoito

Ilmoittakaa ne sairaudet, vammat tai oireet, joiden johdosta potilas alunperin hakeutui tutkimuksiin tai hoitoon ja joiden tutkimuksessa tai hoidossa aiheutuneesta vahingosta korvausta haetaan. Ilmoittakaa myös, milloin sairaus tai oireet alkoivat taikka vamma sattui.

Hoitolaitokset

Ilmoittakaa se hoitolaitos tai vastaanotto, jossa katsotte vahingon tapahtuneen ja vahingon sattumisaika. Ilmoittakaa nimenomaan se hoitolaitos, jossa katsotte vahinkoon johtaneen toiminnan tai laiminlyönnin tapahtuneen – ei sitä, jossa vahinko todettiin tai ilmeni. Mikäli vahinkoajankoh-

ta ei ole tarkasti määriteltävissä, ilmoittakaa aikaväli tai yksilöikää tapahtumisaika muulla tavoin (esim. kuukausi/vuosi). Ilmoittakaa myös muut hoitolaitokset tai vastaanotot, joissa potilasta on joko ennen vahinkoa tai sen jälkeen tutkittu tai hoidettu saman sairauden, vamman tai oireen johdosta.

Henkilövahinko, josta korvausta haetaan

Kuvatkaa ilmoitettavaan henkilövahinkoon johtaneen tutkimuksen tai hoidon kulku, henkilövahingon laatu sekä sen seuraukset. Esittäkää asiat mahdollisuuksien mukaan tapahtumajärjestyksessä. Mikäli tapahtumat ajoittuvat pitemmälle ajalle, ilmoittakaa kustakin tapahtumasta päivämäärä ja tarvittaessa myös kellonaika. Tässä vaiheessa ei ole tarpeen yksilöidä kuluja ja menetyksiä, joista korvausta haetaan, vaan ne selvitetään myöhemmin, mikäli vahinko katsotaan korvattavaksi.

Allekirjoitus

Korvauksenhakijan, hänen edunvalvojansa tai valtuutetun asiamiehen on allekirjoitettava vahinkoilmoitus. Vain allekirjoitettu ilmoitus oikeuttaa Potilasvakuutuskeskuksen aloittamaan vahinkokäsittelyn ja hankkimaan tarvittavat selvitykset.

Jos potilas on kuollut, korvauksenhakijan tulee olla kuolinpesän osakas. Ilmoittakaa korvauksenhakijan nimi ja yhteystiedot päätöksen postitusta varten.

Valtuutus

Jos korvauksenhakija ei itse hoida asiaa, ilmoittakaa asiamiehen nimi ja yhteystiedot. Korvauksenhakijan tai hänen edunvalvojansa tulee allekirjoittaa valtuutus. Korvauspäätös lähetetään tiedoksi sekä korvauksenhakijalle että asiamiehelle. Asiamiehen käyttämisestä aiheutuvista kustannuksista ei ole mahdollista saada korvausta potilasvahinkolain perusteella.

Potilasvakuutuskeskuksen merkintöjä

Saapunut	Vahinkonumero
----------	---------------

Potilasvakuutuksen korvausperusteet

Yleistä

Potilasvahinkolaki tuli voimaan 1.5.1987. Lain mukaiset korvausperusteet muuttuivat 1.5.1999 alkaen. Oheisella vahinkoilmoituslomakkeella voitte hakea korvausta henkilövahingosta, joka on sattunut 1.5.1999 tai sen jälkeen. Tätä ennen (1.5.1987-30.4.1999) sattuneita vahinkoja varten on oma lomake ja sitä saa hoitolaitosten potilasasiamiehiltä ja sosiaalityöntekijöiltä tai Potilasvakuutuskeskuksesta.

Tässä esitetään yleiskuvaus 1.5.1999 voimaantulleista potilasvahinkolain säännöksistä. Oikeus korvaukseen ja korvauksen suuruus ratkaistaan kussakin tapauksessa vahinkoilmoituksen ja muiden saatujen selvitysten perusteella.

Korvausta on haettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun korvaukseen oikeutettu sai tietää vahingosta tai hänen olisi pitänyt tietää siitä. Erityisestä syystä voidaan käsitellä myöhemminkin tehty vahinkoilmoitus.

Vahinkoilmoitus toimitetaan Potilasvakuutuskeskukselle, joka hoitaa korvauskäsittelyn ja korvausten maksamisen. Korvauksiin käytettävät varat kerätään potilasvakuutusmaksuina terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavilta.

Korvausperusteet 1.5.1999 tai sen jälkeen sattuneissa vahingoissa

Potilasvakuutus korvaa potilasvahinkolain mukaisesti Suomessa annetun terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon. Henkilövahingolla tarkoitetaan sairautta, vammaa tai muuta terveydentilan tilapäistä tai pysyvää heikentymistä taikka kuolemaa.

Potilasvahinkolain perusteella ei kuitenkaan korvata kaikkia terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä aiheutuvia seurauksia vaan ainoastaan ne henkilövahingot, jotka täyttävät jonkin seuraavien seitsemän kohdan ehdoista.

Korvausta suoritetaan henkilövahingosta, jos on todennäköistä, että se on aiheutunut:

1. Potilaan tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä taikka sellaisen laiminlyönnistä. Lisäksi edellytetään, että kokenut terveydenhuollon ammattihenkilö olisi tutkinut, hoitanut tai muutoin käsitellyt potilasta toisin ja siten todennäköisesti välttänyt vahingon.

Muulla vastaavalla käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa rokottamista tai veren- ja elimenluovutusta.

Aina ei esimerkiksi sairauden tai vamman laadun vuoksi ole mahdollista saavuttaa hyvää hoitotulosta. Tällaisesta seurauksesta ei synny oikeutta korvaukseen, jos toiminnassa on menetelty kokeneen ammattihenkilön vaatimustason mukaisesti. Samoin tutkimuksen tai hoidon seuraus, joka ei ollut tämän vaatimustason mukaisesti menetellen vältettävissä, ei oikeuta korvaukseen, ellei se ole 7. kohdan mukaisilla perusteilla arvioituna kohtuuton.

2. Tutkimuksessa, hoidossa tai muussa vastaavassa käsittelyssä käytetyn sairaanhoitolaitteen tai -välineen viasta. Tällaisia laitteita ovat muun muassa leikkausinstrumentit, potilasvalvontalaitteet ja tutkimuspöydät.

3. Tutkimuksen, hoidon tai vastaavan käsittelyn yhteydessä alkaneesta infektiosta. Korvausta ei kuitenkaan makseta vahingosta, joka potilaan tulee sieittää. Siedettävyyttä arvioitaessa otetaan huomioon infektion ennakoitavuus, aiheutuneen vahingon vakavuus, tutkittavan tai hoidettavan sairauden tai vamman laatu ja vaikeusaste sekä potilaan muu terveydentila.

4. Tapaturmasta tutkimus- tai hoitotoimenpiteen taikka muun vastaavan toimenpiteen yhteydessä tai tapaturmasta sairaankuljetuksen aikana.

Korvausta voidaan maksaa ainoastaan edellä mainittujen toimenpiteiden tai sairaankuljetuksen yhteydessä aiheutuneesta tapaturmasta. Esimerkiksi sai-

raalan käytävällä kaatumisesta aiheutunutta vammaa ei voida tällä perusteella korvata. Tällainen kaatuminen saattaa kuitenkin tulla korvattavaksi 1. kohdan perusteella.

5. Hoituhuoneiston tai -laitteiston palosta tai muusta vastaavasta hoituhuoneiston tai -laitteiston vahingosta.

6. Reseptilääkkeen toimittamisesta apteekista reseptin tai säännösten vastaisesti.

Asianmukaisesti annetun tai määrätyn lääkkeen aiheuttamia vahinkoja ei korvata potilasvakuutuksesta, vaan niistä voi hakea korvausta lääkevahinkovakuutuksesta. Korvauskäsittelyn hoitaa Lääkevahinkovakuutuspooli, jonka yhteystiedot ovat samat kuin Potilasvakuutuskeskuksen.

7. Tutkimuksesta, hoidosta tai muusta vastaavasta käsittelystä, mikäli siitä on aiheutunut potilaalle pysyvä vaikea sairaus tai vamma taikka kuolema. Lisäksi edellytetään, että seuraus on kohtuuton, kun otetaan huomioon vahingon vakavuus, käsiteltävänä olleen sairauden tai vamman laatu ja vaikeusaste, potilaan muu terveydentila, vahingon harvinaisuus sekä vahingonvaaran suuruus yksittäistapauksessa.

Vaikeana pidetään vammaa tai sairautta, joka sosiaali- ja terveysministeriön ns. haittaluokituspäätöksen (1012/86) mukaisesti arvioituna vastaa vähintään haittaluokkien 7–8 mukaista haittaa. Vasta, kun tämä edellytys täyttyy ja vika tai haitta on pysyvä, voidaan vahingon kohtuuttomuus arvioida.

Maksettavat korvaukset

Potilasvakuutuksesta voidaan maksaa korvausta

- sairaanhoitokustannuksista
- muista vahingosta aiheutuneista tarpeellisista kuluista
- tulojen tai elatuksen vähentymisestä
- kivusta ja särystä
- pysyvästä toiminnallisesta haitasta
- pysyvästä kosmeettisesta haitasta.

Kuolintapauksessa korvataan kohtuulliset hautauskustannukset sekä tarpeellinen elatus siihen oikeutetulle, jos hän kuolintapauksen johdosta jäi sitä vaille. Elatukseen oikeutettuja ovat leski ja alaikäiset tai alle 21-vuotiaat opiskelevat lapset.

Korvausta voidaan maksaa ainoastaan terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneesta henkilövahingosta. Ne kustannukset ja menetykset, jotka olisivat aiheutuneet ilman vahinkoakin, eivät tule korvattaviksi. Jos esimerkiksi jonkin sairauden toteaminen on viivästynyt, korvataan vain viiveestä aiheutunut ylimääräinen vahinko – ei niitä kuluja ja menetyksiä, jotka olisivat aiheutuneet sairaudesta ilman viivettäkin.

Potilasvahinkolain mukaan maksettavissa korvauksissa huomioidaan vähennyksenä jonkin muun lain perusteella maksettavat korvaukset (ns. yhteensovitus). Useimmiten kyse on sairauspäivärahan tai eläkkeen ottamisesta huomioon ansionmenetyskorvausta laskettaessa.

Julkisen terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä sattuneesta vahingosta aiheutuvat hoitokulut korvataan julkisen sairaanhoidon maksutason mukaisesti, ellei ole erityisiä lääketieteellisiä syitä käyttää yksityisiä terveydenhoitopalveluita.

Kun määritetään kivusta ja särystä sekä pysyvistä toiminnallisista tai kosmeettisista haitasta maksettavien korvausten suuruutta, käytetään apuna valtioneuvoston asettaman liikennevahinkolautakunnan normeja ja ohjeita, joita sovelletaan yleisesti vahingonkorvauskäytännössä.

Potilasvakuutuksesta ei suoriteta korvausta vähäisestä vahingosta. Vähäisenä pidetään sellaista vahinkoa, josta aiheutunutta vammaa tai sairautta on pidettävä vakavuudeltaan vähäisenä tai josta vahingon kärsineelle aiheutuneet kustannukset ja menetykset eivät ylitä tuhatta markkaa (vuonna 1999).

Vahinkoilmoituksen käsittely

Potilasvakuutuskeskuksen vahinkokäsittely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa ratkaistaan, onko kysymyksessä potilasvahinkolain säännösten perusteella korvattava henkilövahinko. Lääketieteellisesti tai juridisesti vaikeissa tapauksissa keskus saattaa pyytää potilasvahinkolautakunnan lausunnon ennen korvauspäätöksen antamista. Lautakunta on valtioneuvoston asettama, ja sen tehtävänä on antaa lausuntoja potilasvahinkolain mukaisissa korvausasioissa.

Korvauspäätös lähetetään korvauksen hakijalle ja hänen asiamiehelleen tai edunvalvojalle. Korvauspäätökseen liitetään menettelyohje päätökseen tyytymättömälle. Ratkaisuperusteesta annetaan tieto myös asianomaiselle hoitolaitokselle ja vakuutuksenottajalle.

Toisessa vaiheessa selvitetään maksettavien korvausten suuruus. Myönteisen korvauspäätöksen mukana lähetetään erillinen korvaushakemus, jolla kustannuksista ja menetyksistä voi hakea korvausta.

Menettelyn kaksivaiheisuuden vuoksi vahinkoilmoitukseen ei pidä liittää lääkeresptejä, kuitteja tai muita tällaisia asiakirjoja, ellei niillä ole merkitystä arvioitaessa hoidon asianmukaisuutta. Aiheutuneiden kustannusten suuruudella ei lain mukaan ole vähäistä vahinkoa lukuunottamatta merkitystä arvioitaessa vahingon korvattavuutta.

Säilyttäkää kaikki vahinkoon liittyvät lääkeresepit, kuitit, sairauspäiväraha- ja eläkepäätökset, ym., jotta voitte liittää ne myöhempään korvaushakemukseen. Jos haette tätä ennen kuluista korvausta kansaneläkelaitokselta tai muulta vakuutuslaitokselta, ottakaa ennen korvauksen hakemista kopiot alkuperäisistä kuiteista.

Potilasvakuutuskeskuksen tiedonsaantioikeus ja salassapitovelvollisuus

Potilasvakuutuskeskuksella on potilasvahinkolain 5 d §:n nojalla oikeus saada käyttöönsä vahinkoasian ratkaisemisessa tarpeelliset tiedot. Tällä perusteella keskus voi hankkia käyttöönsä muun muassa potilasta koskevia potilasasiakirjoja ja muuta hoitolaitoksissa olevaa materiaalia, kuten röntgenkuvia. Kun vahinko katsotaan korvattavaksi, keskus saattaa tarvita myös korvauksenhakijaa koskevia tulo-, eläke- ja verotustietoja. Näitä tietoja tarvitaan arvioitaessa korvausten suuruutta ja yhteensovittaessa eri järjestelmistä maksettavia korvauksia.

Potilasvahinkolain 13 §:n nojalla kaikilla potilasvahinkoasian käsittelyyn osallistuvilla on salassapitovelvollisuus.

Potilasvakuutuskeskuksen toimivalta

Potilasvakuutuskeskuksen tehtävänä on ratkaista, onko korvauksenhakijalla oikeus vahingonkorvaukseen potilasvahinkolain nojalla. Keskuksen tehtävänä ei ole valvoa terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa, menettelytapoja tai käyttäytymistä. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa valvovat lääninhallitukset ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus.

Potilasvakuutuskeskus

Bulevardi 28
00120 HELSINKI
puh. 09-680 401
fax 09-6804 0368
<http://www.vakes.fi/pvk>